

"העולם הזה", שבועון החרשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל אביב • מודפס ב"הדפוס החדש" בע"מ, תל אביב, רחוב כרם אביב, רחוב כרם אביב, רחוב גורדון 3, פל. 0322262/3/4. תאריך: 1951 • מען מברקים: המערכת: יופי ינאי • עורכת-בית: יופי שרון • עורכת-כתוב: ענת "עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אילן תבור • ראש ישראלי • צדמי-מערכת: ציון צפריר וגינה רזין • ראש המינהלה: אברהם פיטון • מחלקת המדעות: רפי זכרונני • המו"ל: "העולם הזה" אביגדור • הפצה: גר" בע"מ • גזופות: צינקגרסיה "כספי" בע"מ.

קרא יקרי

המאורעות האחרונים באיראן, סביב אחזקת המתמסכת של בני-הערובה האמריקאיים, מיקדו שוב את תשומת-הלב של דעת-הקהל העולמית בדמותו של מנ"היג המהפכה האיראנית-מוסלמית, האיית-אללה חומייני.

מיספר שבועונים בעולם, שגם אחרי הדחתו של השאה ועליית החומיינים ל-שילטון באיראן לא התרכזו באישיותו של חומייני ולהשפעתה על פניה החדשות של איראן, עשו זאת עתה. צילומי של האיית-אללה פיירו לפני שבוע רבים משערי שבר-עוני העולם. שערו של אחד מהם, הר שפיגל הגרמני, הוכיר לרבים, בעת שהת-נוסס בדוכני העיתונים בארץ, את שער גיליון השנה האחרון של העולם הזה (2194).

היו כמה קוראים שטרחו להפנות את תשומת ליבנו לכך ואף טענו כי, "השפיגל העתיק את שער העולם הזה". השואה של שני השערים, זה מול זה, פוסלת כמובן מייד אפשרות כזאת. הטעות האופטית יכיר לה התרחש כאשר מתבוננים בשער הדר שפיגל בלבד, ומסתמכים רק על תמונת הויכרון של חומייני בשער העולם הזה. היא נובעת אולי מכך שהצבעים בשני ה-שערים כימעט זהים וכי בשניהם מופיע דיוקנו המצוייר של חומייני ולא תמונתו. ההתרחשויות האחרונות עשויות אולי לשנות את דעתם של אלה, שביקרו בשע-תו את ציורו של חומייני בשער העולם הזה והגדירו אותו כ"גזעני ואנטי-שמי". אנטי-שמי ודאי שאינו יכול להיות. לכל היותר אנטי-ארי. ושיני הערפד שהופיעו בציור השער לא צויירו מתוך גישה גז-ענית, אלא כדי להמחיש את מידת חוסר ההומאניות שמייצג האיש. ההתעללות בי-אנשים חסרי-ישע לשם סחיטה פחדנית, שבמרכזה עומדת התביעה להסגרת אדם גוסס. מעוררת פלצות כשהיא נעשית בי-חסותה ותמיכתה של מנהיגות דתית ומוסרית מעין זו. מה שקרה בשבועות האחרונים רק מאשר את צורת ההצגה הזאת של האיש המכנה את עצמו רוחי-אללה.

היבט נוסף של הוועה האיראנית, שיש לו אולי השלכה עקיפה לגבינו, קשור במי-דת מעורבותם של אמצעי-התיקשורת בי-פרשה זו.

זהו אחד המיקרים הבודדים שבהם ברור גם לאמצעי-התיקשורת, האמריקאים בעי-קר, שתפקידם אינו מטמטצם בדיווח בל-בד. כך, למשל, הסתבר כי לדיווח תחנות ה-טלוויזיה האמריקאיות על התגובות הי-אלימות של אזרחים אמריקאים ברחבי ארצות-הברית, יש השפעה חזרת על הת-ייחסותם של הטלונטים האירנים כלפי בנייה-ערובה המוחזקים בידיהם. כתוצאה מכך נקט ג'ימי קארטר בצעד חסר תק-דים. הוא היפנה בקשה אל אמצעי-התיק-שורת האמריקאים להצניע את הדיווח על תגובות אלה, כדי לחוס על חייהם של בנייה-ערובה.

בקרבת אנשי המעצמה השביעית באר-צותיה-התלהט וכיח מוסרי-מיקצועי, האם יש להיענות לבקשה מעין זו של הנשיא, שאינו יכול להשתמש, כמו בי-ש-

בשבוע שעבר התעוררה השאלה שוב בכל הריפות, כאשר הופיעה בעמוד הר-ראשון של הארץ הכותרת: "היועץ המי-ש-99 לממשלה קובע: אבנרי עבר עבירה - בגלל חסינותו לא ניתן יהיה להעמידו למישפט".

אכן, קופס עיתונאי, שראוי לו להת-נוסס בעמוד הראשון של עיתון מכובד, אלא שלמרבחה הצער, לא היתה בו אף מילה אחת של אמת.

היועץ המישפטי פשוט לא קבע ש-אבנרי עבר עבירה. הארץ לא מצא לגכון להביא את חות-דעתו של היועץ המישפטי לממשלה, הפרו-פסור יצחק זמיר, במלואה. הוא "תימ-צת" אותה בכמה שורות, כולן כוזבות, ואת המקום שנחסך הוא העמיד לרשותו של הח"כ-השקדן אהוד אולמרט, שהמשיך בו בתעלולי-הפירסומת שלו.

אולת חוות-הדעת היא קצרה, ואין היא גולת מקום רב. היועץ ענה לתלונה בכתב של אולמרט, ושלח העתק גם ל-"ח"כ עקיבא גוף, שהתחרה באולמרט גם בפרשה זו. כמו שני תפוחים רקובים שנפ-לו מאותו עץ, נמצאים שני חניכים אלה של שמואל המיר בדרך כלל ביחד, אף שהם שונאים זה את זה.

הנה חוות-הדעת במלואה:

(1) במכתבך מיום כ"ו באלול תשל"ט (18 בספטמבר 1979) התלוננת, לפי סעיף 52 לחוק סדר הדין הפלילי, נגד חבר-הכנסת אורי אבנרי.

(2) בתלונתך אתה מציינ כי חבר-הכ-נסת אורי אבנרי פעל לפירסום פרטי הי-מישפט נגד סגן-מישנה דניאל פינטו, דבר שיש בו, לטענתך, משום עבירה פלילית לס"ס סעיף 517 לחוק השיפוט הצבאי, ולפי-כך ביקשת ממני להורות על עריכת חקיר-רה מישטרית ונקיטת ההליכים המיש-פטיים המתחייבים בעניין זה.

(3) בדקתי ומצאתי כי מישפטו של סגן-מישנה דניאל פינטו נערך בבית-דין

13 לחוק זה אפילו הכנסת עצמה אינה רשאית ליטול חסינות זאת מחבר-הכנסת. (6) שאלה היא, המתעוררת לעיתים בקי-שרים שונים, אם החסינות המוענקת לי-חברי-הכנסת לפי חוק חסינות-חברי-הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, תשי"א-1951, הי-נה רחבה יותר מן הנדרש למילוי תקי-של התפקידים המוטלים על חברי בית-הנבחרים. בשאלה זאת אני יכול להפ-נותך למחקר על חסינותם של חברי הכנסת, בהשוואה לחסינות הנוהגת במדי-נות אחרות, אשר נערך על-ידי ד"ר ק. קליין ופורסם בשנת תשל"א מטעם הפקולטה למישפטים של האוניברסיטה העברית בי-ירושלים. בסיכומו של מוקד זה נאמר (בעמוד 65), "שחסינותם של חברי הכנסת בישראל היא כיום, כנראה, הרחבה ביותר בעולם כולו". אולם, ההיקף הראוי של חסינות חברי-הכנסת, הרי זה עניין לי-כנסת עצמה, לדון ולהחליט בו.

(7) לדעתך, לפי הדיון הקיים ניתן לכ-לול את הפירסום, המיוחס במכתבך לי-חבר-הכנסת אורי אבנרי, במסגרת סעיף 1 לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, תשי"א-1951, מכאן עולה הי-מסקנה כי חבר-הכנסת אורי אבנרי הנוה-מחסינות, בגין הפירסום המיוחס לו בי-מכתבך, ואין אפשרות ליטול ממנו חסי-נות זאת ולנקוט נגדו פעולות מישפטיות בעניין זה.

עך כאן חוות-הדעת.

אין צורך להיות בעל השכלה מישפטית (כפי שמתמירים שני חניכיות-מיר) כדי להבחין מה חוות-דעת זו:

● בשום מקום אין היועץ המישפטי אומר כי אבנרי עשה מעשה כלשהו. הוא מתייחס אך ורק לדברים המיוחסים לאבנרי על-ידי אולמרט. ממילא, כל הי-טענה כאילו היועץ קבע שאבנרי עבר עבירה כלשהי אינה אלא שקר פשוט.

● היועץ לא אמר גם שאבנרי היה עובר עבירה, אילו עשה את המעשה הי-מיוחס לו על-ידי אולמרט ושול, הוא אי-מיר שהמעשה היה מהווה עבירה אילו נעשה בידי אדם שאינו מוסמך לכך.

● בסעיף 1 קובע זמיר כי "ניתן לכ-לול את הפעולה המיוחסת לאבנרי בסעיף 1 של חוק-החסינות, כלומר, "מעשה במילוי תפקידו". מובן מאליו כי ביצוע עבירה אינו יכול להיות כלול במילוי תפקיד של ח"כ, ובמילא, מעשה שנעשה על-ידי ח"כ במילוי תפ-קידו אינו יכול להוות עבירה.

(למה הדבר דומה? פגישה עם סוכן זר היא עבירה חמורה. אך אם נערכת פגישה כזאת על-ידי איש מוסמך של שרות-הבי-טחון-הכללי, למשל, הרי אינה עבירה. חשוב מי עושה את המעשה, ובאילו סמכות.)

יש להבחין בין שני סוגים של חסינות, הכלולים באותו חוק. יש חסינות רגילה, הנוגעת לעבירות שח"כ עובר אותן שלא במילוי תפקידו. זוהי חסינות פיסית ביל-בד: אין לתבוע ח"כ לדין אלא אחרי שהכנסת הסירה את חסינותו. כפי שמר-כחות פרשות שמואל רכטמן, שמואל פלאט-שרון ועוד, אין כל קושי בהסר חסינות זו. הבעיה היא טכנית בלבד.

חסינות לגמרי אחרת היא זו הכלולה בסעיף 1 של החוק. היא קובעת כי ח"כ לא ישא באחריות פלילית עבור מעשים שעשה במילוי תפקידו כח"כ - כלומר, שמעשה כזה אינו עבירה. את החסינות הזאת אין שום כוח בעולם יכול להסיר. רוב הכותבים על כך בעיתונות פשוט לא הבינו את ההבדל.

בקיצור: היועץ (א) לא אמר שאבנרי עשה מעשה כלשהו, והוא קבע (ב) שגם אילו אבנרי היה עושה את המעשה הי-מיוחס לו על-ידי ריבני, גם אז לא היתה זאת עבירה.

הכותרת בהארץ היתה, על כן, כוזבת לחלוטין - והוא הדין לידיעה שהופיעה מתחת להכותרת.

נראה שהיה מי שדאג לפירסום כוזב כזה. כי מערב הכתיר את הידיעה שלו, בעמוד 6 בכותרת: "היועץ המישפטי: אבנרי עבר עבירה - אך אין להעמידו לדין". ואילו הכותרת בידיעות אחרונות, עמוד 4: "היועץ המישפטי: ח"כ אבנרי עבר על החוק, אך יש לו חסינות".

לעומת זאת, דבר היה הרבה יותר זהיר והגון: הכותרת שלו, אף היא בעמוד 1, היתה: "1909: זמיר: אין אפשרות לנקוט פעולה מישפטית נגד ח"כ אבנרי".

יועץ מישפטי זמיר
מערכת של כזבים

צבאי בדלתיים סגורות, בהתאם לסעיפים 324 ו-325 לחוק-השיפוט-הצבאי. פירסום דברים על דיון שנערך בבית-דין צבאי בדלתיים סגורות מהווה עבירה לפי סעיף 517 לחוק-השיפוט-הצבאי.

(4) סעיף 1 לחוק-חסינות-חברי-הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, תשי"א-1951, קובע כי חבר-הכנסת לא ישא באחריות פלילית ויהיה חסין בפני כל פעולה מישפטית בשל מבעת דעה בעל-פה, או בכתב, או בשל מעשה שעשה, בכנסת או מחוצה לה, אם היו הבעת הדעה או המעשה במילוי-תפ-קידו, או למען מילוי-תפקידו, כחבר-הכנסת.

(5) החסינות המוענקת לפי סעיף 1 לי-חוק-חסינות-חברי-הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, הינה חסינות מוחלטת ולפי סעיף

תאריך